

Fra: Finn Oldervik finn@bioreg.as
Emne: VS: Bilder og slåttemarksstruktur
Dato: 9. desember 2020 kl. 15:14
Til: maridalensvenner@mobilpost.no

FO

Takk for at vi fikk bruke bildene dine!

Det du skriver om ellers i E-posten er interessant, men jeg har dessverre lite med tid å bruke på dette nå. Men jeg kan jo replisere at dette med «konstruert slåttemark» virker fullstendig feilslått i min verden. En viktig artsgruppe både i slåttemark og beitemark er de såkalte beitemarkssoppene. Hvordan skal sopphyfene overleve denne behandlingen? Etter min erfaring trenger denne artsgruppen å få utvikle seg over mange tiår, for ikke å si hundreår før de mest spennende artene begynner å vise seg. Det er viktig å huske på at det ikke er karplantefloraen alene som skaper de mest verdifulle slåttemarkene. Kunstig anlagte slåttemarker vil aldri klare å gjenskape den naturlige fungaen som er typisk for gamle slåtte- og beitemarker.

Beste hilsen
Finn Oldervik
Bioreg AS

Sendt fra [E-post](#) for Windows 10

Fra: [Tor Øystein Olsen](#)
Sendt: mandag 7. desember 2020 kl. 20.35
Til: [Finn Oldervik](#)
Kopi: vatne.steinar@gmail.com; [Rune Halvorsen](#)
Emne: Re: Bilder og slåttemarksstruktur

Hei igjen.

Det er helt i orden at dere bruker bilder fra nettstedet, så lenge dere oppgir kilde.

Så ser jeg at det er spørsmål om noe som blir kalt slåttemarksstruktur. Det var et ukjent begrep for meg, så jeg måtte google det, og ser at det ble tatt i bruk fra etter 2010.

<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/tema/tverrgaende-malgrupper/naturkartlegging/okologisk-grunnkart/faktaark---kulturmark.pdf>

Der ser jeg at begrepet er forsøkt definert.

Du spør da om jeg har "noen god teori om hvorfor det er slik og hva som kan gjøres for å få en jevnere fordeling av de 'gode' artene på lokaliteten?".

Det har nok ikke vært mitt utgangspunkt da vi startet rydding av disse lokalitetene i 1993 å først og fremst ha som målsetting å søke å oppnå en jevn "slåttemarksstruktur". Jeg ser at i flere miljøer så snakkes det nå om å "anlegge slåttemark". Man fyller på sand for å utarme jordsmonnet, fjerner jord, sår ut ønskede arter, legger på høy fra omkringliggende områder som blir kalt "gode slåtteenger" for dermed spre "de gode artene", man plukker inn ønskede arter, det blir slått seint på året, etter frøsetting, og det blir til og med anbefalt å slå i akshøyde, i den hensikt å spare de ønskede artene, og man luker "de uønskede". Dette er aktiviteter totalt løsrevet fra hevdhistorien, og har ingen forankring i vår jordbrukshistorie, men ligner kanskje mer på gartnerfaget. Det er dette som jeg har valgt å kalle for et fragmentarisk natursyn.

Jeg har prøvd å definere fragmentarisk natursyn her, i tråd med Urban Ekstam 1996:

<https://www.maridalensvenner.no/bevisstgjoring-rundt-begrepene-er-og-bor-positiv-og-normativ-teori-deskriptiv-og-preskriptiv-teori.5947257-25743.html>

Naturen er **ikke statisk**. De fleste arter vil derfor gå fram – eller tilbake – ved ulikt formål og forvaltning. Og ulik historisk bruk av naturen. **Sammensetningen av arter og naturtyper** vil alltid være et resultat av **formålet** med forvaltningen av naturen, og den **historiske** og **teknologiske** utnyttinga og høstinga av naturen til enhver tid. Og **politiske** og **verdimeslige** vedtak – samt av **enkeltpersoner** og **tilfeldigheter**.

Når det gjelder bruken av seminaturlige slåttemarkar i drift i Maridalen, så skriver etnolog Per Nilsen: "Alt i 1875 ser en at sjøl små og marginale husmannsplasser som Vestern ved Blåsås nær Hammeren (nedlagt litt før 1900), hadde brukt gressfrø til hø. Bruk av naturfôr var antagelig alt da på tilbakegang."

<https://www.maridalensvenner.no/hovedtrekk-ved-maridalens-kulturlandskapshistorie.164297-25940.html>

Det vi vet var at den siste bruken av Kirkebyhagen var til havnehage fram til litt ut på sekstitallet. Det viser flybilder fra 1937. På disse flybildene ser en at Bjørkelunden var tett skog i 1937, altså at den ikke ble høstet til husdyrproduksjon, og så kan en spekulere lenge over hvorfor det.

<https://www.maridalensvenner.no/kart-fra-1881.5535482-25779.html>

Styvingstrær ble også lauvet i dette området fram til samme tiår. Om og når noe av dette har vært brukt som seminaturlig slåttemark, vil vi nok aldri få svar på. Og det var heller ikke poenget, da Kelvin Ekeland foreslo å rydde disse områdene til slåttemark i sin rapport:

<https://www.maridalensvenner.no/maridalen-synpunkter-paa-aatgarder-skjoetsel-av-kulturlandskap.5022489-243126.html>

Da Maridalen ble foreslått vernet som landskapsvernområde på 1980-tallet, ble Maridalen kartlagt av botanikere, etnologer og kulturøkologer. Oversikt over rapporter finnes her:

<https://www.maridalensvenner.no/rapporter.243126.no.html>

Jeg ble leder av Maridalens Venner i 1989, og hadde da erfaring med å kartlegge Sølendet naturreservat i 1975. Etter at vernplanarbeidet for Maridalen kom virkelig i gang fra 1992, tok Maridalens Venner i 1993 initiativ til å få realisert innholdet i den kommende skjøtselsplanen/forvaltningsplanen som ble lagt ut på høring i 1996.

<https://www.maridalensvenner.no/forvaltningsplanen.25783.no.html>

Samtidig utarbeidet Oslo kommune en flerbruksplan for Oslo kommune, og de samme områdene som forvaltningsplanen for Maridalen landskapsvernområde hadde pekt ut som framtidige seminaturlige slåttemarkar, ble av Oslo kommune administrativt vernet som edelløvsskog i 2005.

Dette er det redegjort for her: <https://www.maridalensvenner.no/utvalgte-naturtyper-i-maridalen.5535463-15236.html>

I alle årene fra 1989 og fram mot 2010 var det tett samarbeid mellom Fylkesmannens miljøvernnavdeling, ved Kari Hegvik og Stein Flatby, og dette samarbeidet var en forutsetning for at vi kunne sette i gang med aktiv skjøtsel allerede i 1993, gjennom en avtale med daværende Skogvesenet og senere Friluftsetaten.

Øystein Røsok skrev i en e-post til professor Rune Halvorsen 9. januar 2019:

"Som du sikker kjenner til, er slåttemark utvalgt naturtype med egen handlingsplan. I den forbindelse har fylkesmennene fått i oppdrag å følge opp verdifulle lokaliteter med kartlegging og skjøtelsesplan. Hensikten er både å beskrive naturverdiene og foreslå råd for skjøtsel, slik at grunneier eller andre kan ivareta naturverdiene med god skjøtsel. Vi har nå en god oversikt over verdifulle slåttemarkslokaliteter i Oslo og Akershus, ettersom vi har fulgt opp de mest verdifulle vi kjenner til med nye kartlegginger og skjøtelsesplaner. Vi har i stor grad oppdatert Naturbase for denne naturtypen gjennom de siste års oppfølging.

Innenfor Maridalen landskapsvernområde er det to verdifulle slåttemarkslokaliteter, Bjørkelunden V (ID Naturbase: BN00064579) og Margatretakirken (ID Naturbase: BN00064123). Beskrivelsen i Naturbase for disse er henholdsvis fra 2005 og 2003. Jeg ønsker å oppdatere Naturbase for disse to lokalitetene. Vi har i flere år benyttet et konsulentselskap som heter Bioreg til å kartlegge og utarbeide skjøtelsesplaner for slåttemarkene i Oslo og Akershus. De virker dyktige, og jeg er godt fornøyd med arbeidet deres. Jeg er kjent med at Maridalens venner, med Tor Øystein Olsen i spissen, skjøtter disse lokalitetene. Jeg ønsker likevel å benytte Bioreg til å registrere og utarbeide skjøtelsesplan for lokalitetene. De kjenner malen som brukes til å utarbeide skjøtelsesplaner godt, og er dyktige på digital kartproduksjon.

Jeg håper jeg kan engasjere Bioreg i et oppdrag med disse lokalitetene uten at det oppstår konflikt med Tor Øystein.»

Videre neste dag: "Når det gjelder slåttemark i Maridalen, er det på tide å oppdatere Naturbase. Jeg ønsker å bruke folk jeg har erfaring med at leverer godt, både faglig og teknisk. Ut fra det du sier, kan det være grunn til å sende inn kompetanse som ser området med nye øyne. At området ved kirkeruinen er i forfall, var ukjent for meg. Hadde regnet med at standarden var tilsvarende som på Slåttemyra. Jeg tenker at når det brukes midler fra Oslo kommune og oss, men det likevel er verdier som er i forfall, er det på tida at andre får innsyn før det er for sent. Jeg er svært interessert i at vi får oppdatert informasjon om våre verneområder inn i nasjonale databaser, ikke kun på Tor Øysteins hjemmeside."

Innholdet i denne e-posten framstår som meget merkelig, da Maridalens Venner siden 1993 har drevet aktiv skjøtsel i dette området, og i tett samarbeid med Fylkesmannens miljøvernnavdeling, i alle fall fram til 2010.

Det ble utarbeidet egen skjøtelsesplan for området i 1998, og den ble også vedlagt den vedtatte forvaltningsplanen i 2002.

<https://www.maridalensvenner.no/skotselplan-for-slaattermark-i-maridalen-1998.182287-25783.html>

Jeg kan ikke se at verken Bymiljøteaten eller Fylkesmannens miljøvernnavdeling, har noe å vise til når det gjelder rydding og årlig vedlikehold av seminaturlige slåttemarker i Maridalen.

Tor Øystein Olsen
Leder Maridalens Venner
Konvallveien 67, 2742 Grua
Konto: 0530 58 56349
Org.nr.: 983 633 609
www.maridalensvenner.no
maridalensvenner@mobilpost.no
Tlf.: 90 68 41 45

4. des. 2020 kl. 08:54 skrev Finn Oldervik <finn@bioreg.as>:

Hei Tor Øystein!

Siden vi mangler bilder fra lokaliteten som viser hvordan det så ut tidligere, så vil vi gjerne be om tillatelse til å bruke noen av alle de bildene som ligger på nettsidene til Maridalens venner. Det er vel stort sett bilder som er tatt av deg, og vi vil selvfølgelig oppgi navn på fotograf om vi får tillatelse til å bruke noen av bildene i rapporten vår.

Videre har vi et spørsmål ang. slåttemarksstruktur.

Som kjent har det blitt drevet slåttemarksskjøtsel i over 20 år på den delen av Kjerkebyhagan som ble ryddet først. Vi hadde da forventet at den i alle fall på noen steder ville begynt å få såkalt slåttemarksstruktur, men det var vanskelig få øye på noe slikt. Som kjent er det litt forskjell på slåttemark og f.eks. beitemark. I slåttemark som har hatt slåtteskjøtsel i lang tid vil artene normalt være jevnt fordelt over hele lokaliteten, mens i ei beitemark vil artene oftest være ujevnt fordelt og gjerne opptre flekkvis. På denne lokaliteten lignet artsfordelingen mer på beitemark enn på slåttemark. Har du noen god teori om hvorfor det er slik og hva som kan gjøres for å få en jevnere fordeling av de «gode» artene på lokaliteten? Er det noe med skjøtselen som må forandres tror du? Vi har selvfølgelig også en teori om hvorfor denne enda fremdeles ligner mer på ei beitemark enn på ei slåttemark, men vi vil gjerne ha ditt syn på saken også.

Beste hilsen

Finn Gunnar Oldervik (daglig leder)

<DCF46E5D7E7B4BE4A52D52409FED445A.jpg>

Adr. Ånesvegen 160,

6693 Mjosundet

Tlf. 414 38 852

Sendt fra [E-post](#) for Windows 10

Virusfri. www.avast.com

<DCF46E5D7E7B4BE4A52D52409FED445A.jpg>